

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir petiț 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Căile uniației

Monitorul păterilor de pe Târnavă nu mai răspunde demult la demascările ce continuăm să le facem în acest ziar pe seama uniației. Extenuat, de abia mai găsește în restul de resurse telefoniste al celor osândiți să-l redacteze, atâtea cuvinte câte sunt absolut necesare pentru a continua datorita pledoare în favorul statului catolic și pentru a mai afirma, prin urmare, odată că uniația e «națională».

Dar noi nu scriem în funcție de puterile de replică ale monitorului iezuito-unit, cari sunt cu atât mai scăzute cu cât sunt mai irefutabile faptele ce le notăm aci. Noi scriem pentru ca opinia publică să cunoască drumul rătăcit și primejdios pentru unitatea națională pe care au apucat mercenarii de limba românească ai papismului. Vom adăuga la dosarul înstrăinării uniației de comunitatea românească zi de zi câte ceva din mulțimea de fapte cari o ilustrează.

P. S. episcop Frențiu a spus la serbarea bisericii ortodoxe din Oradea cuvintele: «Cătră acelaș scop și cu aceleași mijloace mergem pe două căi, nu opuse, ci paralele, cari dacă vor rămânea paralele, niciodată nu ne vom putea ciocni, ci întrecându-ne în dragoste și progresând în virtuți ne vom întâlni în dragostea lui Hristos» (Vestitorul, din 1 Decembrie 1934). Noi, în naivitatea noastră, am fi vrut să luăm cuvintele acestea în serios. Uitasem că iezuiții au început să joace un rol atât de mare în diriguirea uniației. P. S. episcopul Frențiu a ținut însuși să ne trezească arătându-ne rezervele mintale ce le a avut când a spus acele cuvinte. Căci la câteva zile după ce spusese că «suntem două biserici românești, cari urmărim acelaș scop, de-a propovădui învățătura lui Hristos, avem aceleași porunci și aceleași mijloace — sfânta jertfă liturgică și cele sfinte taine», — răspândi în mii de exemplare o rugăciune pe care s'o rostească tot poporul unit pentru întoarcerea la papa a fraților ortodocși, căzuți în stăpânirea diavolului. Cel care vorbea de două biserici la fel de înzestrate cu puterea de-a mântui pe oameni, învăța poporul unit să spună rugându-se: «Dacă frații noștri sunt azi depărtați de părințele obște, se datorește lucrării dușmanului: De aceea Tu (Fecioară Preacurată) dă-i pe față cursele, dezarmează-i cetele, pentruca ei să vadă că nu este cu putință mântuirea în afară de unirea cu urmașul sf. Petru, Papa dela Roma».

Oare nu-i aceasta cea mai grozavă semănare de vrajbă între fiii aceluiaș neam? Oare nu-i aceasta un îndemn fățiș la propagandă prozelitistă, adresat poporului unit? Să nu ni se spună, fariseic, că poporul nu e îndemnat decât să se roage. Chiar dacă emisarii papismului nu vor îndemna oral la propaganda directă contra

ortodoxiei, concluzia în sensul acesta și-o trage orice fiu zelos al bisericii când i se pune la inimă să repete continuu această rugăciune, care-i aduce 50 de indulgențe de fiecare dată. Cu ce ochi vor privi uniții la frații lor ortodocși, după ce vor începe să ia în serios această rugăciune! Intrebăm restul de conștiință al oficialilor uniați, dacă-l mai au: nu e îndreptățită acum Biserica ortodoxă, în legitimă apărare, să îndemne și ea poporul să se roage ca Dumnezeu să surpe cursele diavolești cari lucrează prin emisarii papismului și să-i scape pe frații lor uniați de sub stăpânirea Satanei? Și dacă va începe și o parte a poporului și alta să se roage trăgând cu ochiul la partea adversă și văzând în ea o victimă a celui rău, nu-i gata vrajba și tulburarea? Nu se va simți orice creștin mai zelos îndatorat să scape de cel rău, pe frații săi, adevărat să propovăduiască contra bisericii ortodoxe sau contra papei?

Dar cu drumul paralel cum rămâne, Prea Sfintite?

Iată, în acelaș număr al Vestitorului unit dela Oradea, în care se publică cuvântarea amintită a P. S. Frențiu, se publică vreo câteva dări de seamă despre zelul ce-l depun ordurile călugărești catolice în satele Bihariei pentru introducerea cultului inimii lui Isus, a indulgențelor, a concepției imaculate și a altor inovații catolice. La *Ciheiu* și *Cordău* poporului «i s'a explicat marea importanță a indulgențelor jubilar și foarte mulți se nuzesc să îndeplinească condițiile cerute pentru câștigarea indulgențelor plene». Iar la școala normală gr-catolică din Oradea au aranjat o astfel de serbare de catolicizare integrală, în ziua de 18 Noembrie c., trei asociații, toate exotice: *Agru*, *Inima lui Isus*, și *Ordul al III-lea al sf. Francisc*. (Credeam că măcar Agrul va fi un mai zelos paznic al tradițiilor răsaritene în cultul uniației). A vorbit acolo faimosul Nicolăeș despre ce poate el să vorbească. Corul a executat «Imnul preasfintei inimii» și s'a declamat poezia: «Familia Franciscană».

Acesta e drum paralel? N'a luat-o uniația razna, sub conducerea «pretinului franciscanilor» Prea Sf. Frențiu?

Să ne mai mirăm că în acelaș număr din «Vestitorul» (vedeți ce recoltă bogată ne poate da un singur număr de oficină uniată cu aiurelile ei?), un anume *Simion Gogan* vorbește în articolul intitulat «1 Decembrie» (deci într'un fel de articol festiv dedicat unirii dela 1918), despre... hotărârea catolicismului de-a nu ceda. La ideea unei dorite lichidări a incidentului unirii dela 1700, dl Gogan declamă caraghios și eroic: «Biserica catolică care e zidită pe «piatra din

unghiu» apostolul-corifeu Petru, și este cimentată cu sângele milioanei de martiri, cari au fost, sunt și vor fi pururea ntrînsa nu e un *incident*, ci... etc.» Dlui face, cu dragă inimă, confuzie între catolicism și uniație. Catolicismul o fi ce-o fi, dar fapt e că uniația este un incident politic, fără «milioane de martiri». Pe noi nu ne interesează catolicismul apusean, ci uniația întemeiată și susținută nu cu sânge de martir, ci cu oxigenul fondurilor papale. Noi știam că 1 Decembrie e sărbătoarea neamului, nu a catolicismului internațional; că în această zi trebuie să ne afirmăm voința de-a rămânea stăpâni pe pământul patriei, nu aceea de-a rămânea milogii catolicismului iezuito-unguresc.

Mai zilele trecute au apărut niște interviewuri unite în ziarul «Curentul» (a cărui simpatie pentru catolicism, după încheierea plebiscitului românesc, e foarte misterioasă), în cari se spune că uniația nu vrea să se latinizeze, nu vrea să introducă cultul inimii lui Isus și a imaculatei concepții. S'a spus aceasta sincer, sau cu ipocrizie? Dacă s'a spus sincer, constatăm că în biserica unită deocamdată domnește haosul. Fiecare se închină cum vrea.

Credem însă că declarațiile din «Curentul» sunt ipocrite. Deducem aceasta din faptul că ipocrită este și declarația că uniația dorește să se încadreze în comunitatea românească. Dorește cu o singură condiție: ca tot poporul românesc să primească unirea cu Roma. Dar noi ortodocșii nu vrem nici cu acest minimum de condiții. Ne place să fim desbinați. Cum i-a plăcut și lui Șaguna — zice interviewul.

Dacă dorința de unificare a neamului este ceea ce-l face pe autorul aceluși interview să propună o cale de împăcare, nu e mai firesc și mai ușor ca să vină cei puțini la cei mulți?

De fapt motivul propunerilor de unificare este nu cel național, ci cel sectar catolic. Iar supunerea sub papa nu e decât la început condiția unică. Cu ajutorul ei, ulterior, agenții papalității introduc toate dogmele și riturile catolice, cum se întâmplă azi cu uniația. Și cum o spune și dl Iosif Frolo în articolul «Intransigența catolică» (Farul Nou, din 22 Iulie 1934). «Căci în special, când vine vorba de unirea bisericilor, i se impută celei catolice o anumită mândrie, intoleranță de a nu «trata» cu celelalte, ca una ce se crede superioară tuturor și rebelă oricărei concesi. De ce alții să-i cedeze și ea niciodată? Pentruca, în materie de adevăr, nu există drept la tranșacție... În cazul acesta intransigența trebuie să fie egală din fiecare parte, iar unirea nu poate avea loc decât prin trecerea uneia în tabera celeilalte, sau dacă sunt mai multe, a tuturorora în tabera uneia, pentruca una din bisericile creștine trebuie să fie cea adevărată»...

Ca să demonstrăm că nu numai glasuri sporadice și inși singulari lucrează pentru catolicizarea uniației și

în cult, ci chiar și Agrul merge pe această cale, să reproducem certificatul de bună purtare ce i-l dă revista catolică din Iași «Lumina Creștină» (numărul de pe Noembrie pag. 167) pentru că și-a încheiat congresul dela Lugoj cu procesiunea euharistică, așa cum se obișnuiește în Apus. «Congresele euharistice din străinătate se sfârșesc totdeauna cu o impunătoare procesiune, în care Hristos, Regele cerului și pământului, este purtat pe străzile orașelor, ca să i se dea cinstea cuvenită din partea credincioșilor.

Și la congresul dela Lugoj s'a petrecut acelaș lucru, aproape fără să se creadă așa ușor în realizarea unei asemenea manifestații».

Nici catolicii străini nu s'au așteptat la atâtea docilitate și putere de asimilare din partea Agrului.

«A fost acolo reprezentat întregul catolicism din România, atât episcopi români uniți, cât și latini. Ceeace rar se va mai întâmpla poate în viitor, însuși capul țării, M. Sa Regele Carol II, a luat parte în urma împăratului ceresc, înconjurat de sfetnicii săi».

Tupeul catolic nu se poate reținea de-a nu exploata bunăvoința unui act de politeț a înaltului oaspe, într'un senz din care vrea să scoată nu știu ce folos. În continuare «Lumina Creștină» dă grije Agrului ca la anul viitor să nu uite să aibă prezent și pe reprezentantul papei... Nu mai continuăm. Deocamdată e suficient pentru a ne face o icoană de căile uniației, cari se infundă drept în internaționalismul catolic.

Biserica și răspunsul la Mesaj

În parlamentul țării se urmează discuția generală la adresa de răspuns la Mesajul Tronului.

Am constatat, la alte ocazii asemănătoare, și constatăm și acum cu mult regret, că proiectul de răspuns la Mesaj, — care de alt fel găsește cuvinte calde și potrivite cu raport la marile probleme ce frământă viața publică de astăzi, — n'are nici un cuvânt privitor la biserica.

În astfel de împrejurări, când biserica este earăș uitată și ignorată, înregistrăm cu satisfacție următoarele părți din discursul rostit de dl general Artur Văitoeanu la discuția din senat a mesajului. Distinsul general a declarat:

Regretăm că în proiectul de răspuns la mesaj nu s'a putut găsi prilejul a se spune câteva cuvinte pentru Biserica.

Să fie oare așa de complet realizate doleanțele Bisericii, încât să nu comporte nici o grijă de situațiunea ei?

Să se fi luat oare măsurile de egală îndreptățire și protecție a tuturor cultelor și a Bisericii ortodoxe dominante, pe principiul tratamentului egalitar?

Concordatele și acordurile corespund acestor concepții?

Credem că s'a făcut în proiectul de răspuns la mesaj o omisiune regretabilă și de neîngăduit chiar...

Astfel de omiteri nu pot să corespundă nici spiritului mesajului, nici sentimentului public al credincioșilor ortodocși. E timpul suprem ca ele să înceteze.

Instinctul religios și etica

De Dr. GH. PREDA, Sibiu

Fără a scruta opera divină, trebuie totuși să menționez că Universul este construit după un plan. Avem un plan general pentru întreaga lume și planuri parțiale pentru fiecare din componentele sale: pământ, om, celula etc.

Universul, ca un tot permanent, își are părți provizorie sau fugitive, organizate pe principiul nașterii și morții, evoluției (progres sau regres), efortului sau delăsării etc.

Scopul unic al organizării universale pare să fie munca. Când zic muncă înțeleg: energie, mișcare, activitate, forță vie, viață.

Dar universul se pare că nu a fost organizat numai în vederea muncii, ci și a faptului ca fiecare din părțile sale să atingă un maximum de muncă (progresul), și care se realizează pe principiul muncii pozitive și negative, conform dualității universale.

Dar ceia se găsește în univers, nu se găsește identic și în totdeauna în părțile care-l compun.

Orice tendință de viață a unei părți, care se exercită conform planului universal, fără cunoștința acestui plan, constituie instinctul.

Dacă celula pentru viața ei, se conformă instinctiv planului general al organismului omenesc, (pe care nu poate să-l cunoască), tot așa omul în viața sa se conformă instinctiv planului universal (pe care numai cu mintea și-l poate imagina).

Biologii obișnuiesc să definească instinctul ca o tendință înăscută, cu scop de conservare și dezvoltare a părții individualizate.

Fără a intra în domeniul teologic, filosofic sau pozitivist, încât privește origina acestui instinct, (în să menționez că substratul său transcendent se poate identifica cu toate energiile, forțele, formele, conexiunile, deci cu întreaga și complexa ființă viețuitoare, în care se înscrie legea genetică și variațiile individuale. Plecând deci dela un fapt stabilit se pot studia părțile ce pot deriva din acest instinct.

Iar cât privește scopul instinctului cred de asemenea că, prin finalismul său biologic, instinctul nu este numai destinat să asigure interesele vitale ale individului și ale speciei, dar să conducă individul și specia spre destinații care nu se pot alege în mod independent.

Biologii susțin încă existența instinctelor primitive sau primare (precum ar fi acele ale conservării, reproducerei etc.) și a derivatelor lor, sub forme: secundare, terțiare etc. până la cele mai superioare funcțiuni intrate în conștient sub denumirea de funcțiuni cognitive (inteligentă, cunoaștere, gândire etc.) și conative (mișcări voluntare).

Cred că odată cu instinctele primare se ivește în ființa omenească și instinctul religios.

Acest instinct ar reprezenta tendința propulsivă de a se adapta și a lucra în cultul Dumnezeului. Nu putem considera acest instinct ca o revelare divină în cursul vieții individului, deci ca o recunoaștere a adevărilor eterne, ci mai mult ca un impuls lăuntric, ca un scrupul religios intern, care se evidențiază la etape superioare ale vieții și se întărește prin faptele înregistrate de conștiință.

Ceiace îndreptățește această părere, este faptul că nu cunoaștem un popor fără religie, fără acest cult divin, și deci dacă acest fenomen este așa de răspândit în natura omenească de pe întreaga lume, putem presupune că el are o bază biologică în fenomenele vitale ale ființei umane.

Chiar dacă acest instinct religios ar fi o derivație a instinctului mistic și de adorație divină (așa precum ar susține unii), totuși observăm că el colaborează strâns atât cu tendința spre infinit, cât și cu aceea de unire a individului cu pământul.

În adevăr ceia ce permite unui om să depășească personalitatea sa nu vine dela un drept propriu al său, deci dela o proprietate a ființei respective. De oarece știm că ființa se leagă prin plasma germinativă de linia strămoșilor săi, dacă depășește propria sa individualitate, aceasta o face numai prin tendința înăscută către infinit și cu ajutorul mediului încunjurator în care trăește.

Pe de altă parte instinctul religios colaborează cu instinctul de atracție spre pământ (instinctul morții după Metschnikov, sau acel al vârteului vital după Cuvier).

De și viața se pare că constituie un fenomen de emergență în raport cu materia inorganică (pământul), totuși ea își are înfundate rădăcinile în această materie și în cât privește viitorul unui om, există această tendință prospectivă ca la un timp dat să se unească cu această materie organică.

Din cele expuse mai sus deducem că, printre fenomenele vitale, avem unele de un gen particular, ce intră în fundamentul nostru biologic și care să reflecteze mai târziu în conștiință sub forma evoluată a unui sentiment, care pentru cazul de față ar fi cel religios.

Privim sentimentul ca o manifestare instinctivă în raport cu momentul actual, ca o tensiune eliberată pentru prezent și care se deosebește de instinctul din care ia naștere prin aceea că acest din urmă este în stare latentă și în raport direct cu programul de viață al individului.

Nu poate exista însă un sentiment religios fără ca în conștiința noastră să nu aibă loc o judecată de valoare.

Dacă sentimentul religios are o semnificație biologică prin aceea că el ar constitui un instrument în serviciul instinctului de conservare (precum o dovedește studiul religiilor primitive), el are o semnificație și mai mare prin formele sale evolute, forme în care domină etica, adică cel mai puternic factor de sinteză și de echilibru din interiorul sferelor instinctive.

Orice bună educație știm că trebuie să aibă la bază etica.

Dacă educația familiară exprimă tentativa de a asigura fiecărui instinct, o dezvoltare în raport cu regulile etice ale momentului, educația socială (școlară, religioasă etc.) are o importanță și mai mare, în sensul că precizează direcțiunile în care se va angaja individul cu privire la respectul față de: bătrâni morți, proprietate etc. Prin aceasta educatul dobândește reguli de conduită ce sunt valabile nu numai pentru prezent, dar și pentru viitor.

Dacă pentru autoregularea ciocnirii dintre cele 3 instincte mai principale (conservare, reproducere și social) avem nevoie de superiorizarea instinctelor, de dezvoltarea conștiinței, pentru uniformitatea etică a reacțiilor din cutare sau cutare împrejurare (care constituie criteriul caracterului), se simte și mai mult necesitatea sentimentului religios, cu etica sa corespunzătoare.

Organizați Reuniuni de femei

De ziua arhipăstorului nostru

La sărbătoarea Sf. Nicolae, fiind ziua Inaltului nostru arhipăstor, preoțimea și credincioșii mireni au ținut să-și manifeste sentimentele de adâncă iubire, venerație și mulțumire, pe cari le nutresc față de Părintele lor spiritual care, cu atâta prestigiu, talent și energie, îndrumă și însuflețește acțiunea de reînnoire sufletească a neamului nostru prin sfânta Biserică strămoșească.

Încă în ajun s'au prezentat la reședința mitropolitană studenții Academiei teologice, cari executând câteva cântări s'au prezentat urările lor. Tot asemenea învâfătorii veniți la Sibiu la cursul pre-regimentar. Impresionantă a fost felicitarea ce a făcut-o «Oastea Domnului», al cărei purtător de cuvânt a fost pâr. Secaș.

În ziua Sf. Nicolae, la slășitul sfinteii liturghii, săvârșită de 7 preoți, s'au înălțat rugăciuni către Dumnezeu ca să hărăzească I. P. S. Sale „zile îndelungate”, apoi o mare mulțime de credincioși din toate păturile societății, împreună cu toată preoțimea din Sibiu, a trecut în reședința mitropolitană, unde P. C. Sa Pâr. T. Scorobeș a exprimat sentimentele de iubire și urările de sănătate, pe cari toată preoțimea și poporul nostru le are în inimă dedicate I. P. S. Sale.

I. P. S. Sa a mulțumit în calde și luminoase cuvinte pentru sentimentele exprimate:

«Două sunt forțele cari îmi dau putere în munca ce-o întreprind în slujba Bisericii și neamului meu: Dumnezeu cu harul Său care îmi înalță privirea spre cer și mă întărește, și încrederea iubiților mei credincioși care îmi arată că urmează sfaturilor și îndemnurilor mele și că lucrarea mea rodește întru binecuvântare.

Cu ocazia aceasta proclam din nou: mai ales astăzi, în mijlocul atâtor complicațiuni și greutăți, mântuirea nu ne poate veni decât strângându-ne în jurul altarelor strămoșești. Așa cum în trecut Biserica a fost puterea noastră de viață dătătoare și păstrătoare noastră, și astăzi tot la ea trebuie să alergăm ventru a ieși din crizele vremii».

Cuvintele Inaltului ierarh au fost ascultate într-o serioasă reculegere, iar după terminarea lor cei prezenți au strigat într'un suflet: „Să trăiască”!

Ziua de 1 Decembrie la Sibiu

— Comemorarea zilei de 1 Decembrie 1918. — Constituirea Ligii antirevisioniste în Sibiu —

Amintirea mărețelor momente, petrecute acum sânt 16 ani în uriașa manifestare a unității naționale a neamului românesc, este sărbătorită în actualele împrejurări prin strângerea și mai neînfrântă a legăturilor sufletești între cele 17 milioane români hotărâți să-și apere, cu orice jertfe, patrimoniul național, în fața căruia încetează toate deosebiri de clase sociale și de partide politice.

Capitala, orașele și satele din întreg cuprinsul țării, în haină de sărbătoare, purtând sus făclia iubirii de neam și biserică, au luat parte la înălțătoarele demonstrații din ziua sfântă și mare dela 1 Decembrie.

Catedrala mitropolitană a Sibiului a adus tributul de mărire și recunoștință înaintașilor noștri, mici și mari, întregitori de țară.

Serviciul divin la ora 11, l-a săvârșit P. S. Sa arhiepiscopul Vasile, vicar arhiepiscopesc, înconjurat de protoereii militari Serafim și Dăncilă, și de clerul catedralei. Asistă toate autoritățile locale, funcționarii instituțiilor, profesorii cu tineretul școlilor românești. Serviciul religios este împreună cu un parastas întru memoria decedatului președinte al Asociațiunii culturale, Vasile Goldiș, al cărui panegiric îl statornicește, în mod evocator, dl Silviu Teșosu, președintele despărțământului local al Asociațiunii.

Într-o adunare, dintre cele mai entuziaste, ținută la ora 4 după amiază, în sala prefecturii județului Sibiu, s'a constituit comitetul Ligii antirevisioniste din acest județ.

Adunarea este deschisă prin cuvântul I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului. Am convocat adunarea de față, spune Inaltul Prelat, în memorabila zi de 1 Decembrie, pentru că ziua aceasta va sta de veci în centrul istoriei noastre. Biruința, dobândită prin virtuțile neamului și prin uriașe jertfe, trebuie să o păzim. Dușmanii dela apus se ridică amenințători și poartă o întinsă luptă pentru revizuirea tratatelor de pace și a granițelor țării întregite. Spre a contrabalansa propaganda nedemnă dela apus și a risipi neadevărurile strigate în lumea toată, avem să ne organizăm, deplin conștienți că dreptatea istorică este pe partea noastră. Am activat și până acum în acest sens; iar acum, pentru o mai puternică propagandă împotriva acțiunii dușmane, organizăm cu ziua de astăzi și în această parte a țării Liga antirevisionistă, inițiată de vrednicul român, dl Stelian Popescu, și susținută cu avânt și înțelepciune prin marele ziar Universul. —

Au vorbit, după aceasta, dnii: N. Regman, prefectul județului; O. Ghibu, aducând salutul Ligii dela Cluj; Dr. Preda, în numele Asociațiunii culturale; dna Eugenia Tordășanu, ca reprezentantă a Societății femeilor ortodoxe române.

În comitetul Ligii antirevisioniste Sibiu sânt aleși: Președinte I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae; vicepreședinte: Dr. Gh. Preda, inspector general sanitar; secretar Dr. Martin; casier Ios. Lungoci; membri: Dr. N. Comșa, Pr. N. Colan, H. P. Petrescu, dna E. Tordășanu, Isaicu, Dr. I. Stoichița, Ștefan Duca.

Din adunare s'a trimis Președintelui Ligii antirevisioniste la București, dlui Stelian Popescu, o telegramă în care românii din Sibiu, constituți în comitet al Ligii locale, își exprimă cuvântul de caldă iubire și stimă pentru inițiatorul și vrednicul președinte al Ligii antirevisioniste.

Adunarea a luat sfârșit prin cuvântul președintelui, care îndeamnă pe toți să sprijinească activ mișcarea pornită, precum și valoroasa publicație «Revue de Transylvanie».

Seara, la ora 6, public în mare număr, a ocupat sala de gimnastică a liceului sibiian «Gh. Lazăr», ca să asculte un ales program întocmit pentru festivitatea zilei. A conferențiat, cu duh și miez ca totdeauna, rectorul Academiei teologice «Andreiane», Pr. Nicolae Colan, despre mucenicia ideii naționale și datorită noastră. Scurte și cuprinzătoare versuri, recitate de elevi, câteva coruri și orchestra liceului, conduse cu siguranță și temperament de dl prof. G. Scăueru, s'au bucurat de bună primire din partea auditorului. Nesfârșite aplauze și aclamări s'au adus dlui Dr. N. Comșa, membru în comitetul antirevisionist înființat astăzi la Sibiu. Într-o vorbire avântată, cunoscutul orator sibiian dl Comșa, reamintește neschimbata noastră hotărâre de-a trăi liberi și stăpâni pe soarta neamului, în hotarele firești și drepte ale țării: nu vom cădea nici o singură brazdă din această țară, în care avem să ne împlinim misiunea ce ni-a dat-o voia și puterea lui Dumnezeu. În acest înțeles s'a redactat și s'a votat cu aclamație o moțiune.

Manifestația dela Sibiu s'a încheiat cu reprezentarea unei piese patriotice. Din zile mari, în sala teatrului orașenesc.

Catedrala ortodoxă română din T. Mușăș a fost sfințită Duminecă în cadrul unor frumoase serbări, de față fiind și dnii miniștri Dr. Angelescu și Al. Lapedatu. Ceremonia sfințirii mărețului locaș divin a fost săvârșită de P. S. Sa Episcopul Nichita al Argeșului cu strălucită asistență.

„Ardelenismul în Biserică“

„Glasul Monahilor“, ziar de oameni cuvioși poate că, dar simpli și în alt sens decât cel evanghelic și deci ușor înșelați de anumiți „binevoitori“ ai lor cu intenții prea puțin cuvioase, fine în ultima vreme una că ardelenii au o influență nefastă asupra ortodoxiei din Vechiul regat. Toată turburarea cuvioșilor scriitori dela „Gl. M.“ stă în legătură cu teama ce-o au de-a nu ajunge cumva mitropolit la Iași P. S. Sa episcopul Lucian al Romanului, care e ardelen. De aci o întreagă teorie că ardelenii au laicizat Biserica, au înăbușit spiritul prin administrație, au politicizat viața bisericească etc. etc.

Noi rugăm pe cuvioșii și neîmpătimitii scriitori dela „Glasul Monahilor“ să nu sară peste șea, în pornirea lor de-a asigura scaunul mitropoliei Moldovei pe seama vre-unuia pe care-l cunosc ca fiind mai vrednic pentru acest loc de conducere bisericească.

Noi nu știm să fi cerut cineva din Ardeal ca scaunul dela Iași să fie ocupat numai decât de P. S. Lucian. Cei trei-patru ierarhi ardeleni din țara veche n'au ajuns acolo la cererea vre-unui credincios ori preot ori ierarh din Ardeal. Vechiul regat i-a dus. Și i-a dus pe cari i-a voit. De ce e învinuit acum Ardealul?

Cât despre „ardelenismul“ nefast, noi am ruga pe frații noștri de dincolo să fie mai cu rezervă în a arunca astfel de acuzații grave. Trei ierarhi ardeleni duși în Vechiul regat nu credem că au fost atât de tari ca să înăbușe acolo tradițiile dinainte de război, cari datează puțin și dela Cuza, nu numai dela Constantin Brâncoveanu sau de mai înainte.

Slujbele cu cari se mândresc atâta frații noștri din Vechiul regat, le-am păstrat și noi, chiar dacă nu pe melodiile psaltichiei și chiar dacă, silți de împrejurări, n'am avut un monahism care să se dedice exclusiv lor.

Să rămânem numai la ele și de aci înainte? Aceasta nu se mai poate, oricât de mult am continua să le respectăm și să le îndeplinim întocmai. Biserica nu e numai sfântitoare, ci și învățătoare și îndrumătoare a credincioșilor. Și vremea noastră o cere aceasta cu deosebită forță.

Acesta este *ardelenismul*, sau șagunismul, bine înțeles. Dela el nu se poate renunța. Că vor fi și deaceia cari îl compromit, reducându-l la administrație, se prea poate. Dar ce nu poate fi compromis de oameni necorăspunzători!

Noi nu prea vedem niscai roade împunătoare pe urma acțiunii Bisericii din Vechiul regat dela Cuza până la 1918. Să ni se arate. Monahismul Vechiului regat, să fim iertați, dar în starea în care se află de vreo 50 de ani încoace, nu ne prea storce admirația. Și un monahism vrem să renaștem și noi, aici în Ardeal. Dar exemplul celui din Vechiul regat, de acum, nu ne prea ispășește.

Că Biserica s'a politicizat prin ardeleni? Dar până la 1918 n'a fost politicizată?

Să lăsăm deci invectivele și certele între frați și să purcedem umăr la umăr la munca de înălțare a Bisericii. Cei trei ierarhi, câți mai sunt în Vechiul regat, sunt bătrâni. Ca mâne îi va lua Dumnezeu și veți fi liberi. Noi nu vă vom impune alții tot din Ardeal, așa cum nu Vi i-am impus nici pe aceștia.

Irineu

Semn al recunoștinței. Bustul perfectului de legiune, *Axente Severu*, s'a desvelit la Mediaș, Duminecă. Mii de țărani, în frunte cu reprezentanții guvernului și ai celorlalte autorități, au asistat la această națională solemnitate, la care au cuvântat, — arătând faptele eroului perfect Axente, dela 1848-49, — dnii: Păr. protopop Ioan Crăciun, Horia Teculescu, Dr. Gh. Preda dela Sibiu ș. a. Bustul în bronz este opera talentatului sculptor Radu Pușcariu, fiul dlui prof. Sextil Pușcariu.

Orariul și orele de religie

Plasarea și succesiunea materiilor de învățământ în orariul zilnic al școlii primare formează un capitol însemnat pentru educația elevilor. Pedagogia timpurilor consacră pagini întregi întru soluționarea multumitoare a acestei chestiuni. Iar competența justificată a multor psihologi a poposit adesea în preajma problemei ce discutăm. Totuși, o soluționare definitivă nu s'a concretizat într'un sistem unitar, ci generațiile continuă mereu, mereu să transmită viitorului, mai apropiat sau mai depărtat, ca pe o zestre oarecare, această preocupare.

În general însă planează mai cu greutate — cum e și logic și natural — principiul legăturii interne dintre obiecte, adică acela al înrudirii lor, principiu în baza căruia se dă întâietate, în orar, unor obiecte, lăsându-se pe planul al doilea altele. Ori, din același motiv, obiectele literare se succed, întregindu-se.

Deasemenea, pentru satisfacerea unor cerințe de ordin psihologic, obiectele științifice, materiile cari reclamă o efortare mai mare a intelectului, se plasează în ora a doua — sau în a treia — când s'a eliberat, oarecum, sufletul elevului de impresiile sub stăpânirea căroră a intrat în clasă și când încă n'a ajuns să fie cuprins de o prea mare oboseală.

Dar acestea sunt doar câteva considerațiuni de ordin general și cari călăuzesc pe cunoscătorii la plasarea materiilor de învățământ în orariul zilnic. O incursiune mai amănunțită și mai aprofundată în câmpul acestei chestiuni ne-ar răpi prea mult din spațiul, care ne e atât de necesar întru discutarea problemei ce ne interesează deocamdată. Totuși, fără enunțarea — chiar atât de sumară — a acestor principii, n'am fi avut punct logic și natural în discutarea așezării orelor de religie în orariul zilnic al școlii primare.

Ceeace constituie un fapt îmbucurător pentru biserică, este câmpul extins pe care îl lasă statul la îndemâna învățătorilor de cuvânt creștinesc. Căci, deși programa analitică este mai mult decât încărcată, totuși catehetului i s'au rezervat două ore săptămânale la o clasă. Timpul acesta, într'adevăr suficient pentru a se putea pași cu folos în ogorul evanghelizării, trebuie să constituie un real stimul pentru cateheți. Numai că acest timp, aceste două ore săptămânale, trebuie să fie de așa fixate în orariul fiecărei clase, încât să stea într'o fericită concordanță cu scopul catehizării, cu prestigiul reclamat de învățământul religios și cu cerințele pedagogiei moderne.

Nu poate fi pricină de supărare pentru nimeni, dacă afirmăm din capul locului că actualele orarii sunt departe de o întocmire ideală, întru cât privește învățământul religios. Și aici oficialitatea nu poartă nici o vină. Orariul este doar opera individuală a fiecărui învățător și, în consecință, acesta poate fi întocmit — pentru orele de catehizație — în înțelegere prealabilă cu preotul catehet. Nici învățătorul, nici organele de supraveghere nu pot face obiecțiuni, ori opoziție, dacă preotul a fixat orele de religie în așa fel, încât să fie în deplină armonie cu postulatele Bisericii și ale pedagogiei. Dar din felul cum sunt fixate azi — în multe locuri — se pare că orele de religie cam plutesc în oarecare nesiguranță și în umbră.

Astfel, în unele locuri, acestea sunt fixate într'o singură zi, care e, dereglulă, Sâmbăta după masă. Deodată cu facerea vecerniei, se face oarecum și catehizația. Nimic de zis. Foarte frumos. Și ar fi chiar de dorit ca această deprindere religioasă să se generalizeze. Nimic nu este mai edificator, decât acest serviciu divin, în asistența ele-

Probleme catehetice

vilor, la sfârșitul unei săptămâni de trudă școlară. Dar este suficient atâta pentru o catehizare temeinică? Oricine poate răspunde.

În alte locuri, orele de religie ocupă locul ultim în orariul zilnic. Dacă privești cu băgare de seamă, apoi te surprinde oarecum această curioasă așezare. Cum? Religia este un obiect de învățământ, căruia să-i fie rezervate doar ultimele ore în orariu? Ce chibzuință este aceasta? Când elevii altor clase au, în ultima oră, gimnastică, ori lucru manual, ori alte dexterități, clasă, care e la rând, să aibă religie? De ce? Materialul religios este numai atât de neînsemnat pentru zidirea sufletească, încât poate fi pus alături cu dexteritățile? Este el atât de ușor, încât să se predea doar atunci când sunt oboși elevii? Să caute oricine răspuns acestor întrebări juste. Dar să iscodească după un răspuns adevărat.

Unii vor răspunde, că orele de religie au fost plasate ultimele în orar de învățătorul clasei. De ce le-a așezat învățătorul tocmai «în coadă»? Ei, de ce... Apoi, vorba obișnuită, ca să nu i se potrivească «o fereastră» în orar, adică nu cumva să facă o pauză până când trece ora de religie.

Această socotință este greșită. Ideea aceasta trebuie să dispară odată din procedeele de-a se alcătui orariul. Intervenția catehetului trebuie să premeurgă momentelor în care se elaborează orariul clasei și să determine așezarea religiei în loc onorabil. Altfel se sapă la temelii autorității pe care trebuie să o aibă învățământul religios. Căci elevii se vor deprinde să privească religia ca pe o dexteritate oarecare, ca pe un obiect de învățământ căruia i se potrivește și cel din urmă loc în orar. Și-apoi, tot din această așezare șubredă, se lucrează la diminuarea prestigiului pe care trebuie să-l aibă preotul. De ce? Apoi pentru că elevul se obișnuiește să-l vadă pe învățător zilnic înaintea preotului, iar pe catehet ca pe un om, căruia i se rezervă, doar, cele mai slabe ore, orele rămase — în alte zile, ori la alte clase — pentru cântec și jocuri distractive.

Să nu aibă învățătorul „o fereastră“ în orar?! Dar de ce să nu aibă? Cine a spus, că acesta e un lucru defectuos? Ba e chiar prielnic. Căci în intervalul unei lecții de religie, învățătorul se poate recreia și se poate pregăti pentru ora următoare. Acolo unde există o consultare între catehet și învățător, la alcătuirea orariului, „ferestrele“ nu constituie măr de ceartă. Căci interesul unei bune și temeinice acțiuni de zidire a copiilor se ridică deasupra comodității și spulberă în vânt pretenția de a nu avea „ferestre“. Experiența m'a luminat pe deplin în această privință. Iar felul în care am alcătuit orariul timp de doi ani în Sebeș-Alba, în deplină armonie cu inimosul și înțelegătorul corp didactic din acea localitate, îmi procură ocazia de a spune că orice se poate face pe lângă înțelegere, luminare, perseverență și reală colegialitate. Căci, doar, și învățătorii sunt fii ai Bisericii.

Sunt și orarii în care religia urmează imediat orelor de matematică, științe naturale, fizică etc. Nici această așezare nu corespunde cerințelor unei luminate psihologii. Căci aceste materii, deși nu trebuie să se excludă unele pe altele, deși trebuie să trăiască în armonie și să conlucre la zidirea sufletească a elevilor, totuși sunt de alt caracter. Ele nu se întregesc cu ușurință și ideile lor nu pot folosi — în școala primară — pentru asocieri imediate și pentru concluzii de ordin moral și religios. Și-apoi la matematici lucrează mai mult rațiunea, pe când la religie sunt active — trebuie să fie — toate funcțiunile sufletului.

Atunci cu cari materii de învățământ să se alterneze și să se completeze religia? Desigur, numai cu cele de ordin literar și istoric. De aceea, potrivit acestei cerințe a pedagogiei moderne, orele de religie primesc cel mai fericit loc fie înainte, fie după aceste materii. Căci dintr'o bucată literară, dintr'o poezie religioasă, dintr'o lecție de istorie națională se pot folosi atâtea și atâtea idei frumoase, idei înalte, idei cari conlucre în armonie cu cele religioase la extragerea *generalizărilor* și, mai ales, la aplicările practice. Și întru cât aceste materii literare se plasează în orariul zilnic fie la început, fie în cele dintâi ore, reiese clar, că și cele de religie vor ocupa locul de frunte: primele trei ore.

Prin această intercalare, așezată imediat mai sus, am răspuns și întrebării: când să fie așezate, în orar, orele de catehizație? Desigur, că locul cel mai de seamă ar fi în cea dintâi oră, măcar în clasele unde se poate. În modul acesta, munca școlarilor s'ar începe cu binecuvântarea preotului, cu gândul la Dumnezeu. Cine reușește să plaseze orele de catehizație în locul întâi, bună chiverniseală a făcut. De altfel, socotind că fiecare clasă are două ore de religie într'o săptămână și că sunt șapte clase primare, șase din ele pot începe lecțiile, într'o zi din săptămână, cu ora de religie. Asta însemnează însă că preotul nu poate lipsi nici o zi de a fi, cel puțin primele două ore, în clasă cu elevii. Totuși, acest deziderat își poate croi drum de realizare unde sunt mai mulți preoți, ori unde există un catehet anume preocupat de această însemnată problemă.

Pentru bunul mers al învățământului religios ar mai trebui ca orele de catehizație să nu fie plasate în zile prea apropiate. Astfel, dacă o clasă a avut ora de religie luni, apoi ora viitoare să fie abia joi etc. Chestiunea aceasta nu este fără importanță. Căci dacă orele sunt prea apropiate, materialul nu are timp să se fixeze în sufletul elevului, iar până în altă săptămână rămâne un gol prea mare ca să nu se piardă o mare parte din el.

Aceste idei, expuse dintr'o pornire frățească, pot sluji, într'o oarecare măsură, la alcătuirea orariului sub un unghiu fericit. Din momentul în care biserică a reprimat această nobilă și părintească misiune de a-și crește fiii într'un duh religios pur, ea are și dreptul de a cere mijloacele cele mai demne și mai potrivite spre realizarea integrală a educației și instrucției religioase a tinerimii.

Unul dintre aceste mijloace este, desigur, și felul în care sunt plasate orele de religie în orariul săptămânal al școlii primare. Și nu este un mijloc puțin însemnat.

D. Călugăr

† P. S. Arhieru Platon Ciosu

Unul dintre vicarii arhiepiscopiei ai Arhiepiscopiei Bucureștilor, P. S. Arhieru *Platon Ciosu Ploșteanu*, a trecut la cele veșnice, în 29 Noemvrie 1934, în vârstă de 67 ani.

Regretatul vicar, absolvent al facultății teologie din capitală, hirotonit în 1901, a păstorit ca preot mai mulți ani în județul Argeș, a înființat la Pitești un orfelinat pentru copiii preoților. În 1918 e ridicat la rangul arhieresc și numit vicar arhiepiscopesc. După război a fost însărcinat cu locotenenta de mitropolit-primat, ear dela 1921 a funcționat ca vicar.

P. S. Platon Ciosu s'a bucurat de mare stimă și multă dragoste atât în cler, cât și în mijlocul credincioșilor mireni din capitală și eparhie, pentru bunătatea și blândețea sa părintească. Biserica pierde unul dintre cei mai vrednici și iubiți ierarhi ai săi.

Rugăm pe Dumnezeu să-i așeze sufletul cu cei drepti.

Probleme, fapte, comentarii

„Cetate de neînvinși“. — In conferința comemorativă, ținută la 1 Decembrie, cu deosebit fast, în capitală la Fundația Carol I, dl O. Goga, evocând importanța zilei în analele istoriei neamului românesc, arată temeiurile pe care s'a sprijinit neamul acesta din Ardeal, înfruntând prin veacuri urgia cotoșitorilor. **«Cuibărit în datinele și credința lui — spune conferențiarul — poporul român de peste Carpați a știut să-și făurească din religie o cetate de neînvinși împotriva celorlalte culturi».** Dl O. Goga amintește apoi cum a ridicat glasul și brațul oamenilor tari în credință, — călugărul Sofronie, Horia și toți ceilalți viteji, cari s'au jertfit pentru idealul românesc.

Solemnitatea deschiderii cursurilor educației preregimentare din județul Sibiu. — În cadrul unei impozante solemnități s'au inaugurat în sala cea mare a prefecturii Sibiu, în ziua de 5 Decembrie a. c., cursurile educației preregimentare. Serviciul religios este oficiat de P. C. prof. Cioran și Dăncilă. După invocarea Duhului sfânt Păr. protopop al armatei I. Dăncilă rostește o entuziastă cuvântare fixând cadrele educației de ordin sufltesc și moral. Vorbește apoi dl colonel Mardan, schițând organizarea și idelle ce le stau la baza educației preregimentare.

Urmează apoi cuvântul dlui prefect al județului Sibiu, N. Regman, care promite întregul său sprijin moral și material pentru promovarea acestor cursuri.

Dl general Vasilescu comandantul diviziei 18 infanterie face apel la instructorii și conducătorii acestor cursuri ca ei să dea exemplu întru toate, lăsând birocrația la o parte și făcând apostolat în mijlocul tinerilor încredințați pentru educație. Dl locotenent de rezervă-instructor D. Mihai într'o cuvântare plină de elan tineresc schițează sentimentele ce călăuzesc sufletul instructorilor acestor cursuri. Serbarea se încheie prin jocuri naționale, cor și exerciții gimnastice.

Gândirea, Nr. de pe Decembrie 1934, e dedicată în întregime operei poetice, dramatice și filosofice a dlui Lucian Blaga. Dl Tudor Vianu subscris un articol remarcabil despre: *Lucian Blaga poetul*, dl I. Brucăr se ocupă, sprijinit pe o vastă informație filosofică, de: *Filosoful Lucian Blaga*, dl Dragoș Protopopescu scrie despre *Lucian Blaga și mitul dramatic*, dl

Emil Cioran despre *Stilul interior al lui Lucian Blaga*, iar dl Vasile Băncilă un articol de admirabile și fine observații despre: *Lucian Blaga eseist*.

Dl Nichifor Crainic în: *Câteva notițe despre Lucian Blaga*, aduce prețioase informații și judecăți despre omul Lucian Blaga și remarcă creștinismul filosofiei lui.

«Misterul religios îl preocupă în special pe filosof. Toate cercetările sale de până acum, analizând variatele forme ale cunoașterii, duc la concluzia, exprimată în frazele de cristal ale ultimei cărți, că această cunoaștere omenească e limitată. Că la această limită a cunoașterii, misterul apare și mai nepătruns și mai necuprins în infinitul lui. Că există cineva deasupra lumii și a timpului, care exercită o cenzură a cunoașterii în însuș interesul de existență a vieții. Acest cineva, pe care filosoful nostru îl numește Marele Anonim, și pe care se oprește încă de a-l defini, e investit cu ființă, cu personalitate și cunoaștere absolută, în virtutea cărora își exercită cenzura transcendentă asupra rațiunii umane. Ea duce în pragul doctrinei creștine despre rațiunea umană în raport cu Dumnezeu. Realismul acesta spiritual e tot ce ne-a dăruit mai reconfortant un gânditor român».

Numărul acesta din „Gândirea“ e necesar tuturor celor cari vor să înțeleagă pe Lucian Blaga, de care dl Nichifor Crainic spune că *«atinge o culme, până la care nu s'a ridicat nimeni din neamul nostru».*

O telegramă

Ni se comunică din Brașov:

Preoțimea tractului Brașov, întrunită în conferință, în 29 Noembrie 1934 — având ocazie să retrăiască și simțescă impresionatele momente dela festivitățile din Sibiu, cu ocazia Congresului Frației Ort. Române, — s'a văzut onorată a adresa înalt prea Sfințitului nostru Arhiepiscop și Mitropolit, Nicolae următoarea telegramă de omagiu:

„Preoții tractului Brașov, însuflețiți de mărețea concepție arhierescă, cu care conduceți lupta pentru triumful ortodoxiei românești, Vă exprimă din conferința de azi: Admirația, omagiul și iubirea caldă fiască“ — Protopopul Dr. Iosif Blaga.

fundamentează statul pe libertate, în sensul că scopul lui este — după spusa celui mai mare democrat, Kant — „de-a regula în așa fel viața, încât libertatea individului singuratel să poată exista statură dela celorlalți indivizi“. Idealul statului liberal democrat și toate legiurile lui au în vedere pe omul autonom și liber, — își are temeiul, așa dară, în societate, — și nu pe omul responsabil în fața lui Dumnezeu și deci a poporului său. El este o glorificare a eului omenesc și nu a lui Dumnezeu. Prin ideea libertății individului, ridicată de liberalism la cea mai supremă dogmă a statului, i s'a luat politicului“ orice sens mai adânc, transformându-l în politicianism, care asemenea unui parazit sugere seva și oiflește viața popoarelor, ademenite de iluzia democratică. Nerespectarea adevărului existențial că statul trebuie să se fundamenteze pe comunitatea existențială, de popor și nu pe societate, pe răspunderea individului față de această comunitate și nu pe libertate, a făcut ca la cârma corăbiei statului să ajungă indivizi cari n'au nimic comun cu ființa, destinul și aspirațiile poporului și deci nici cu Dumnezeu, ci țin poporul — în numele iluziilor democratice — în lanțurile egoismului personal.

legătură, pe care el nu o poate nega sau rupe, fără a se nega pe sine însuși. În societate, individul din contră este absolut liber, întrucât ceea ce el este, nu este prin naștere, ci prin voința lui, Societatea este constituită printr'o legătură trecătoare, prin legătura interesului individual. Individul este absolut liber să încheie un contract sau nu, după cum îi dictează interesul; în clipa când interesul lui este satisfăcut, încetează și legătura care constituie societatea respectivă.

INFORMAȚIUNI

Distincții. I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, din prilejul zilei sale onomastice, apreciind bunele servicii aduse bisericii noastre prin activitatea pastorală, didactică și culturală a împărtășit binecuvântarea arhierescă de a purta brâu roșu următorilor preoți:

Dr. Dumitru Stăniloae și Dr. Nicolae Terchilă profesori la Academia teologică din Sibiu; Vasile Necșa catihet și Zaharie Stanciu profesori la liceul „A. Vlaicu“ din Orăștie, și Eugen Muntean profesor la lic. „T. Cipariu“ din Dumbrăveni. — Felicitări.

Duminecă, 9 cor., ora 11 a. m., românii din Sibiu vor avea fericirea rară să asculte pe marele poet și scriitor al neamului, dl profesor universitar Nichifor Crainic, care va conferința despre: **«Creștinism și rasă».** Conferința va avea loc în sala „Thalia“.

Pomenirea lui Ion I. C. Brătianu în Sibiu. În același timp cu ceremonia parastasului din capitală și dela Florica, s'a ținut în catedrala mitropolitană din Sibiu parastasul întru pomenirea marelui bărbat de stat Ion I. C. Brătianu, de față fiind reprezentanții autorităților și instituțiilor locale, precum și alți mulți admiratori ai celui dispărut.

Cununie ortodoxă în Londra. In-dată după celebrarea cununiei prințului George al Angliei cu principesa Marina a Greciei în catedrala Westminster, s'a celebrat cununia perechei princiare, în capela dela palatul Buckingham, după ritul bisericii ortodoxe. Ceremonia, unică în analele istoriei Angliei, a fost săvârșită de Arhiepiscopul Germanos, asistat de un arhimandrit, în prezența familiilor regale venite la serbare.

În ziua de Sf. Apostol Andrei, societatea de lectură a studenților academiei teologice din Sibiu, a comemorat și în anul curent patronul al cărui nume îl poartă. În aula academiei s'a întrunit din acest prilej, un public extrem de numeros din localitate, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, ca să asiste din nou cu adâncă venerațiune la pioasa comemorare a nemuritorului Andrei Șaguna. Cuvântul de deschidere al profesorului Pr. Dr. Nicolae Popoviciu tălmăcește o parte din opera lui Șaguna în legătură cu activitatea de curând sărbătorită N. Cristea și Z. Boiu, ceice au fost întâi elevii, apoi colaboratorii marelui mitropolit. Studentul Ion Faur a tratat subiectul: creștinism și naționalism; coruri și recitări, executate de studențimea teologică, au format restul programului. La sfârșit înaltul Prelat, multumind asistenței venite în număr atât de însemnat, îndeamnă tinerimea să păzească, la rândul ei, moștenirea lăsată de Șaguna, slujind lui Dumnezeu și neamului.

Din Cernăuți. Cercul studenților teologi ardeleni „A. Șaguna“ dela Universitatea din Cernăuți, și-a comemorat patronul său, în seara zilei de 29 Noembrie 1934, în sala „Societății pentru cultură“ (Palatul național), printr'o șezătoare festivă cu ales și îngrijit program, de coruri, recitări și o conferință. Publicul select, care a participat, a fost plăcut impresionat de demnitatea în care a fost încadrată această șezătoare. Profesorul universitar, dl Dr. D. Spănu, în conferința sa, a proiectat figura marelui mitropolit Andrei în zilele noastre relevând personalitatea de elită a neuitatului ierarh al bisericii ortodoxe.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 9 Decembrie 1934, va predica părintele prot. Em. Cioran.

Se aduce la cunoștință publică, că revizuirea listelor electorale pentru comună, Cameră și Senat, ale orașului municipal Sibiu, pe anul 1935, va avea loc în timpul dela 1 Decembrie până la 31 Decembrie 1934, la primăria municipiului Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 2, camera 21, în care timp fiecare îndreptățit poate cere înscrierile și ștergerile din aceste liste. — Inscrierile se pot face zilnic dela ora 8—12 a. m., afară de zilele de sărbători și Dumineci.

Poșta redacțiunii

Dlul D. V. în C. Trimeții, pentru a se publica întreg sau în parte.

Pr. A. M. Când glasul „a răsunat à gol și à pustiu“, este de prisos a-i da importanța ce n'o are.

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl III-a Răușor, tractul protopopesc Jiu, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela data primei lui apariții în „Telegraful Român“.

Venitele parohiale sânt, în concordanță cu coala B, următoarele:

1. Sesiunea parohială, având: a) 2 jug. cat. 1097 st. p. arător; b) 107 st. p. grădină; c) 114 st. p. livadă; d) 12 jug. cat. pășune (în idiviziune cu comuna) 1 jug. cat. 846 st. p. cimitir. (Toate de dinaintea reformei agrare).

2. Două mierțe (60 litri) porumb nesfărmit de fiecare casă (77 fumuri).

3. 77 zile de lucru.

4. Stola obișnuită.

5. Salarul, întregire dela stat.

Este și casă parohială.

Cereri de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. Jiu, sediul Petroșani, jud. Hunedoara, — în termenul prevăzut. Candidații având permisiune de candidare dela Consistor se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare, în sfânta biserică, pentru a fi cunoscuți de enoriași, — însă numai cu prealabila încuviințare a Oficiului nostru și după ce și-au înaintat actele de concurs — în deplină regulă.

Petroșani, 26 Noembrie 1934.

Oficiul protopopesc ort. rom. Jiu în înțelegere cu consiliul parohial.

Ion Duma
protopop.

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Berivoii-mari, protopopiatul Oltul, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Sesie parohială: 3 jugăre date prin reforma agrară.

3. Câte o măsură de bucate dela fiecare familie.

4. Câte o zi de lucru de fiecare familie.

5. Venitele stolare stabile de adunarea protopopească pentru întregul tract.

Cereri de concurs însoțite de actele necesare, între cari este a se scofi și autorizația de candidare din partea Prea Venerabilului Consiliu arhieriscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Oltul, în Șercaia, jud. Făgăraș, până la termenul fixat.

Concurenții se vor prezenta cu încuviințarea oficiului protopopesc în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a face cunoștință cu parohienii.

Șercaia, la 16 Noembrie 1934.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înțelegere cu consiliul parohial.

Valeriu Judele
protopop.

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl III din Glâmbocca, protopopiatul ort. rom. Avrig, în baza ordinului Preav. Cons. arhier. dtn 20 Iunie 1934. Nr. 5730 Bis. se publică concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt:

1. Cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

2. Sesiunea parohială, 2 jugăre 574 st. □ arător, 1 jug. 390 st. □ fănaș.

3. Venitele stolare uzitate în parohie.

4. O soarte de lemn, ca fiecare proprietar.

5. Casă parohială nu există.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și înainteze cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare, împreună cu concesiunea dela Preav. Cons. arhier. că pot candida la această parohie, la oficiul protopopesc în Avrig (poșta Avrig j. Sibiu) până la termenul susindicat având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spte a cânta, cuvânta eventual celebra și face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrig, 26 Octomvrie 1934.

Oficiul protopopesc ort. român Avrig în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Cădea
protopop.

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul
Telegraful Român

FOIȘOARA

Criza spirituală modernă și cauzele ei

de Dr. N. Balcă

Poporul este o comunitate primordială a indivizilor legați prin continuitatea existențială a sângelui, prin același destin, prin aceeași tradiție de veacuri, prin aceeași limbă, prin aceleași aspirații și prin aceleași nădejdi de viitor. El este temeiul existenței omenești. „Noi avem dela poporul nostru toată existența noastră, noi îi aparținem lui cu totul ceea ce noi suntem și avem. Noi avem dela el originea noastră, noi venim din adâncurile lui“. ³² Omul nu intră în această comunitate, care se chiamă popor, prin voința lui, căci nu prin voința lui este omul Român, Rus, German, etc., ci el se naște în ea prin voința lui Dumnezeu, care leagă pe om de această comunitate cu legătura trainică a sângelui și-a răspunderii.

Statul democrat nu se fundamentează pe comunitate, pe popor, în care libertatea individuală nu se poate manifesta decât în granițele trase de legătura existențială, ci pe „societate“ în sfera căreia individul este absolut liber. ³³ Idealismul și liberalismul

³² P. Petersen, Allgemeine Erziehungswissenschaft, p. 246.

³³ În comunitate individul este, există, numai întrucât el recunoaște legătura care-l leagă de poporul său ca Român de ex., ca soț față de soția sa, ca tată față de copilul lui, și legătura aceasta îi este dată individului prin nașterea sa. Ori ce-ar face individul, el este, ceea ce este, prin această